

MAGYAR KURIR

Bétsből, Június' 5-dikén 1818.

S v é t z i a.

A' Király' megkoronáztatása Május' 11-dikén ily pompával ment véghez Stockholmban a' Miklós' templomában: — „A' Királyt, az aranyozott ég-szín kék posztóval bevont templomnak portáljánál (nagy ajtajánál) az olajos szarvat kezében tartó 's a' templomi gazdag palástos Püspökök által körülvéttett Érsek fogadta. A' szék mellett, melybe a' Király be-ült az Ország' és Kir. Rend' zászlója lobogott; az Érsek és Püspökök az Oltár elébe mentek; a' muzsikának megszűnése után, a' Király letérdelve imátkozott; a' Királyi czimerek' az Oltárra tételtek; 's az istentisztelet elkezdődött. Az Érsek prédikáziót tartott. (Mihály 2; 13-ról). Ez elvégződven a' Király az Oltár mellett egy menyezet alatt lévő trónusra ült; a' Fő és egy más Kamarás, a' Hertzegi palástot a' Királyrol levévén az Oltárra tételtek; a' Király a' Koronaörökösi koronát fejeröl levévén az Ország' Marschalja' kezébe adta, ki azt az Oltárra tette; Gróf Steding 's az Érsek az Oltárról a' Királyi palástot felvévén azt a' Királyra adták; Státusminister Engeström az esküvésformát felolvasta, 's nélkü azt a' Király, három ujjait a' Bibliára tévén, utána mondotta; azután letérdelvén ingét a' mejjén kinyitotta, 's az Érsek az Olajos szarvat vévén, a' Király' homlokát, mejjét, halántékait, 's keze' tsuklójit, megkente, akközben ekképpen szollván: A' Mindenható töltse-ki a' maga Szent lelkét

a' te lelkedre, gondolataidra, feltételeidre, 's tselekedeteidre, hogy ezen ajándéknak segedelmével az országot 's az embereket úgy kormányozhasd, hogy az istennek tiszteletére 's ditsőségére, az igazságnak 's egyenességnek megerössítettésére, és a' népnek javára szolgáljon.“ — Ezzel a' Király ismét a' trónusra ülven, a' Törvényes Minister és az Érsek a' Koronát fejére tették, 's a' Külsőminister és az Érsek, a' páltzát, almát, kultsot, és kardot kezébe adogálták, mindenkor egyegy ahozvaló beszédet tartván. Ennek végződésével a' Héröld a' trónusnak felső gráditsáig felmenvén, onnét ezen szovakat kiáltotta: *Most már XIV-dik Károly, János, a' Svétziai és Gothiai országoknak 's az azokhoz tartozó tartományoknak Koronás Királya. Tsak ő, és más senki se'.* — Erre a' dob 's trombitaharsogás, és az *Eljen XIV-dik Károly* kiáltás elkezdődtek; a' háláadó ének elénekelletett; 224 ágyúlövések tételtek, 's a' Batalionok salvét löttek. A' Koronaörökös (Oskár) az Oltár előtt letérdelvén, a' Koronaörökösi hitet a' Külsőminister' kezébe letette, 's a' Koronaörökösi koronát feltette. A' Koronázási ezüst pénzen, mellyet ekkor a' Királyi Számtartó, ló hátán 's egy Svadron által kísértetvén, az utzákon szélyel-szort, ily mondás találtatik: *Az én jutalmam a' nép' szeretete.* —

(A' többi következik).

* * *
A' B a y a r i a i C o n s t i t ú t z i ó (folytatás).

X *

II. Tit. A Királyrol, a' tronusra való következésről, 's Királyi személyviseletről. §. 1; A' Status' feje a' Király, ő benne a' Státusnak minden hatalma öszszesatolódik, és ő ezt, a' jelenlévő és önnön maga által szereztetett Constitutzióban megerössített határozások szerint gyakorolja. Az ő személye szent és megsérthetetlen. §. 2; A' Korona, a' Királyi háznak férjfiu törökében, az első szülöttségi és atyai vér-béli lineának következése szerint, örökös. §. 3; A' thronusra való következhetésre megkívántatik, igazi törvényes és a' Király' megegyezésével kötött házosságból lett származás. §. 4; A' férjfiui ág az aszszonyi ágon lévő maradékok felett való elsőbbséggel bír, 's a' Princzaszszonyok mind addig kizorittatva maradnak az Országlásra való következésből, valameddig a' Királyi Házból egy, következésre alkalmas, vagy az atyai vér szerint való atyafiságból egy, tronushoz való következési jussal bír, Princz találtatik. §. 5; A' férjfiui törzsöknek egész kihalása után, és minekutánna valamelly Német szövetségbéli Fejedelmi Házzal ezen célra kötött örökösi öszszeatyafiságosodás sem lenne: ezen esetben az aszszonyi ágra száll a' trónus éppen azon következési rendel, melly a' férjfiui tör'sökre nézve meghatározott, úgy, hogy az utolsó Országló Királynak meghalálózásakor életben lévő Princzaszszonyok avagy ezeknek maradékaik, a' nemre való minden tekintet nélkül, éppen úgy, mintha a' Bavariai Ház eredeti férjfiui törzsökéből való Princzek volnának, az első születés' jussa 's lineájában menő következési rendszerent, hivattatnak a' tronusra. Ha ezen új Királyi Országló Házban ismét két nembéli első gráditsú örökösök születtenek, ekkor ismét a' férjfiui ág bír az elsőbbséggel. §. 6; Ha a' férjfiui törzsöknek kihalása után a' Bavariai Korona va-

lamelly nagyobb Monarkhiának Régensére szállana, a' ki Bavariában nem lakhatna vagy nem fogna lakni, ezen esetben ennek a' Monárkhának második fijára száll a' Bavariai korona, 's ennek lineájában ismét a' leirt következési rend áll - fenn. Ha pedig egy ilyen külső ország nagyobb Monárkhának a' feleségére száll a' Bavariai korona, ekkor ez, Királyné leszen ugyan, de ő Vice Királyt tartozik kinevezni, a' ki Bavariának fő városában lakjék, 's halála után ezen Királynénak az ő második szülött fijára száll a' korona. §. 7; A' Királyi Házból való Princzek és Princzaszszonyok telyes idejüké lesznek, midőn a' tizenhatszadik esztendejüket betöltötték. §. 8; A' Királyi Ház' tagjainak egyéb környülállásaik a' Familia' *Pragmatica* törvényei szerint rendeltettek-el. §. 9; A' Királyi személyviseletnek helye leszen: a) mikor a' Monárkha még nem telyes idejü; b) mikor ő az országlásnak folytatásában hosszabb ideig meggátoltatna, 's az országlás eránt maga előre nem gondoskodna vagy nem gondoskodhatna. §. 10; A' Monarkhától függ, hogy a' Királyi Ház' telyes idejü Princzei között az utánnakövetkező, még nem telyes idejü uralkodó' személyének viselésére, egygyet kiváloszson. Ha e' nem történik, azt a' Királyi vérbéli telyes idejü Princzet illeti a' Királyi-személyviselet, a' mellyik a' meghatározott örökös következés szerint, legközelebbbről következik. §. 11; Ha a' Királyt valamelly akár mi ok az Országlás' folytatásában esztendőnél tovább megakadályoztatná, és ő maga ezen esetről előre nem gondoskodott vagy nem gondoskodhatott volna: ezen esetben, a' Rendeknek megegyezésével, kiket az akadályoztató okok felől tudósítani kell, hasonlóképpen helye leszen a' kisebb idejüségre nézve meghatározott törvényes személyviseletnek. §. 12; Ha a' Király

a' 10-dik tikkely szerént Országló - sze-
mélyviselőt nevez - ki, az e' végre készi-
tett Okírást a' Királyi Ház' dolgait foly-
tató Minister a' Királyi Ház' levelesházá-
ban tartja a' Monárkhának kimulásaig, 's
akkor, megnézés 's közönséges kihirdet-
tés végett, az egész Státusministerium-
nak elejébe terjeszti. Egyszersmind a'
Királyi - személyviselővel is közöltetik az
Oklevél. §. 13; Ha a' vérbéli Princzek
közt, megkivántató tulajdonságokkal birni
egy sem fog; de a' Monárkha özvegy Ki-
rállyét hagyott maga után: így ezt; Ki-
rállyé nem lévén pedig, azt a' korona'
tisztjét, kit az utolsó Monárkha kineve-
zett, ha pedig senkit ki nem nevezett
volna, a' koronának azt az első tisztjét
illeti a' Királyi - személyviselőt, a' kinek
semmi törvényes akadály ellent nem áll.
§. 14; Gyermekének neveltetése, a' Ki-
rályi - személyviselőnek felvigyázása alatt,
minden esetben az özvegy Királlyét ille-
ti, azon közelebbről való határozások sze-
rént, mellyek a' Familia' törvényeiben
kifejeztetve vannak. §. 15; A' 9-dik tiki-
kelyben az a) és b) betűk által jegyzett
esetekben, a' nem teljes idejű, vagy az
országglásban megakadályoztatott, Monar-
khának nevében folytattatik az Országglás.
Minden *expeditziók* ennek nevében 's a'
Királyi szokott petsét alatt tétetnek; min-
den pénzek az ő mejképével, czimeré-
vel, és titulusával verettetnek. A' Régens
aláírása ez leszen: *Bavariai Király-
ság' Személyviselője.* §. 16; Az a'
Princz, az az özvegy Királlyé, vagy az
a' korona' tisztje, kire a' Királyi - sze-
mélyviselőt bízott, a' Régenségre való
jutás után a' Rendeket haladék nélkül
összehívatoi, 's ezeknek és a' Státusmi-
nistereknek jelenlétében ezen hitet leten-
ni köteleztetnek: — „Esküszöm, hogy a'
Státust a' Constitúzióval 's az Ország'
törvényeivel megegyezőleg kormányo-
zom, az országot a' maga egészségében
's a' korona' jusait fenntartom, 's azon

hatalmat, a' mellyel való élés reám bi-
zatott vala, a' Királlynak hűségesen által-
adom. Isten engem' úgy segéljen, 's az
ő Szent Evangyéliuma.“ — Ezen hitnek le-
tételéről különös irás készítettik. §. 17;
A' Régens, a' Királyi - képviselés ideje
alatt, mind azokkal az országglási jusok-
kal él, mellyek a' Constitúzió által ki-
nem köttettek. §. 18; Kivéven a' tör-
vénytévői hivatalokat, minden egyebek
megüresülvén, a' Királyi képviselet ideje
alatt csak ideigvalóképpen töltenek - be.
A' Királyi Képviseelő a' koronának sem jö-
szágait el nem idegenitheti, vagy a' visz-
sza esett jóságokat el nem ajándékoz-
hatja, sem új hivatalokat fel nem állit-
hat. §. 19; A' Régens Tanátsot az egész
Státusministerium teszi, 's a' Kir. Sze-
mélyviselő, minden fontos dolgokra néz-
ve ennek tanátsával élni köteleztetik. §. 20;
A' Regens, a' K. Személyviselőnek ide-
je alatt a' Királyi lakhellyen lakik, 's a'
Státus' költségén tartatik; ezen kívül még
két száz ezer forintok rendeltetnek neki
a' Státus' kassájából, hónaponként való
részekben, hogy arra fordithassa, a' mi-
re tetszik. §. 21; A' Régenség, a' 9-dik
tikkelyben feljegyeztetett két esetben,
tart: az elsőben a' Király teljes idejű-
ségének elkövetkezéséig, másodikban az
előfordult akadállynak megszűnéséig. §. 22;
Minekutánna a' Régenség megszűnt, és
az Országglásralépő új Király a' X-dik Ti-
tulus 1 - ső tikkelyében találtató hitet le-
tette, ekkor a' Régensnek minden fogla-
latosságai elvégződtek, 's a' Királlynak or-
szágglásra lett lépése az ő lakóvárosában
's az egész országban közönségesen ki-
hirdettetik.

III. Tit. A' Status Vagyonáról.

§. 1; Bavariának egész kiterjedése, en-
nek minden földjeiből, embereiből, ura-
dalmaiból, jóságaiból, Regáliájából, a'
tőkepénzek kamatjaiból 's minden ezek-
hez tartozókból, egygyetlenegy, megoszol-
hatatlan, és egész massát teszen. A' ma-

gános titulusok mellett szerződő ingatlan jószágok is, az Uralkodó Haznak akar a' fő akar melleleg való lineához tartozzának, ha ezekről az ő első szerzőjök a' maga életében rendelést nem tett, a' férj-fiúi törzsöknek vagyonává lesznek, 's az egész vagyonmassával öszszetsatoltatva lenni gondoltatnak. §. 2; a' Status' vagyonának azon elidegenithetetlen massájába, mellyet abban az esetben, ha tudniillik a' Status' örökségeinek az Uralkodó magános örökségeitől el kellene válosztódnai, ezen utólsónak *inventariumába* tenni telyességgel nem lehetne, a' következők tartoznak; 1) minden leveles házak 's registrátúrák; 2) minden közönséges intézetek 's épületek a' hozzájoktartozókkal; 3) minden féle fegyverek, munitziók, katonai magazinumok, 's az Ország' védelmeztetésére szükséges egyéb készületek; 4) az Udvari templomoknak 's Udvari hivataloknak minden készületeik 's portékáik, mellyek az Udvari gondviselő tisztségekre bizattatva vannak, 's az Udvar' szükségére vagy pompáira 's fényességére határozattak; 5) minden, a' mi az Udvar lakhelyeinek 's időtöltés-revaló kastélyainak szükséges portékái vagy tzifraságai közzé tartozik; 6) a' K. Ház' kintse 's a' mit az örökségül hagyó, azzal már öszszetsatolt; 7) minden mesterségi és tudományi gyűjtemények, úgy mint: a' könyves házak, physikai, természeti, és pénz-kabinétek, régi ritkaságok, állóképek, tsillagnéző tornyok, szerszámaikkal egygyütt, 's minden egyéb oly gyűjtemények és portékák, a' mellyek közönséges haszonvételre vagy a' mesterségek' és tudományok' előmenetelesítésére határozattak. 8) a' kassákban találtató minden kész és tökepénz summak, vagy tisztségeknél lévő naturálék, a' Status' minden künlévő adófizetéseivel egyetemben; 9) minden, a' mi a' Status' eszközei által kérestetett. §. 3; A' Status' vagyonának minden részei, mint a'

dolog, az 1815-ben Oktober' 20-dikán készült Pragmatikában, melyből a' körülállásoknak megváltozása után még a' magok erejeket megtartott határozások a' jelenvaló Constitutzióba bétetettek, kifejeztetett vala, örökre elidegenithetetlenek maradnak, az alább következő módosításokkal. Mindeneknek felette meg kell a' Fejedelmi jusoknak az első szülöttségnél minden kivétel nélkül, megoszolbatatlanul, és elidegenithetetlenül tartatni. §. 4; A' Status' vagyona' elidegenítésének tartatnak, nem tsak minden valóságos eladás, hanem valaminek az élők között való elajándékozása, eltestálása, új Feudumnak rendelése, örökös tereh alá való vetés, elzálogosítás, vagy egygyezés által bizonyos summa pénzért való odaadás. Semmi féle közönséges tereh-hordozástól se' oldoztathatik-fel a' Statusnak egy polgárja is. §. 5; Az eddig a' Statusnak tett különös szolgálatokért adatott jószágok, Uradalmak, interesek (kamatok), a' feljebb irt tilalom alól kivétetnek. Az is szabadságában áll a' Királynak, hogy visszaesett Feudumokat ismét kiadhasson. A' Statusnak tétetett nagy és bizonyos szolgálatoknak megjutalmaztatására, Status' uradalmi, vagy kamatjai is fordittathatnak, valamint a' Korona férjfiui Feudumai is, de tsak a' Rendek' megegygyezésével. A' koronához visszaesett jószágokra, kamatokra, 's egyéb adományokra való várakozási adományok (expectativumok) éppen oly kevésbé igértethetnek előre, mint hivatalok 's méltóságok. §. 6; Nem tartoznak továbbá az elidegenithetetés' tilalma alá: 1) A' Monarkhának minden olyan intézet-tételei, mellyek az őtet illető Országlási jusnak határain belül, a' Status' javára 's célzásai szerént, külső országi vagy az országban bennlévő alattvalókkal, a' K. Familia törzsöki vagy a' Status' jószágaival, vitetnek véghez; 2) az olyan egyegy jószágok 's adozási jövedelmek, mellyek valamelly törvényes

perlekedésnek elvégeztetésére, 's egyéb jószágoknak, kamatoknak, vagy jusoknak nyereséért, vagy pedig a' szomszéd Státusokkal való határoknak elrendeltetésére nézve, egyéb ahoz mérsékelt pótlásért odaengedtetnek; 3) a' mik egyéb hasonló betsű reálításokért 's kamatokért eltseréltetnek; 4) mind azok az egyegy elidegenítettések 's változtatások, mellyeket a' Státus' vagyonaival a' Státus' célzásával megegyezőleg, 's a' már kiadatott rendszabásoknak következesek 's a' Státus' gyarapodó gazdálkodásának helyes princípiumai szerént, a' földművelésnek előmozdítására vagy az országnak 's a' Státus' kintstárjának jóvára, vagy az ő káros önngazdálkodásának félbeszakasztására tenni, jónak tartatik. §. 7; Mindazonáltal az ezen (6. dik) tikkelyben elő forduló minden esetekben, semmi tsonkülást nem kell a' Státus' jövedelmének szenvedni, hanem vagy Uradalmi kamatokban, kiváltképpen, ha lehet, gabonában való pótlást kell azért alkúszerént kötni, vagy pedig az eladás által bevett summát, új szerzeményekre, vagy az adósság' eltörlését tárgyazó fundusnak ideigvaló segítettetésére, avvagy az Ország' javát más egyéb módon tárgyazó célra kell fordítani. A' 2. dik tikkely szerént a' Státus' vagyonai közzé tartozó ingó javakkal, az időkhöz 's környülállásokhoz képpes tehet a' Monárkha, célzással megegyező változtatásokat 's jobbitásokat.

IV. Tit. A' közönséges jusokrol és tartozásokrol. §. 1; Arra, hogy valaki Bavariában, minden polgári, közönséges, és magános jusokkal élhessen, *indigenatusság* kívántatik, mellyet születés, vagy pedig hazafivátétetés által nyerhetni, az errölszolló *Edictum'* határozása szerént (*I-ső Toldalék*). §. 2; A' Bavariai Státuspolgárság az indigenatuson fundáltatván, mikor ez elvész az

is elvész. §. 3; A' velle való élhetéshez megkívántatik továbbá: a) A' törvényes telyes idejűség; b) Az országban való lakosság, az az, hogy vagy jószágot, vagy kamatot, vagy egyéb jusokat birjon az ember, a' mellyektől adót kell fizetni, vagy valami adózó keresménye legyen, vagy hivatalba lépjék. §. 4; Korona' tisztségei, Udvari fő hivatalok, polgári szolgálatok, katonai fő tisztségek, valamint Egyházi hivatalok vagy prébendák, tsak hazafiaknak vagy törvényes rendszabások szerént hazafiakká lett személyeknek adatathatnak. §. 5; Minden Bavarus, minden külömbség nélkül eljuthat, minden polgári, katonai, és papi hivatalokra (prébendákra). §. 6; Az Országban semmi féle (úgy nevezett) *Jobbágyság* fenn nem alhat, mint az 1808-ban Aug. 3. dikán költ *Edictum* határozásai szorosabban kifejezik. Minden ki nem méretett *Robotoknak* 'ki kell mérettetni, 's így is meg lehet őket váltani. §. 8; A' Státus minden lakost bizonyossá teszen, személyének, tulajdonának, és jusainak batorsága felől. Rendes Birájától elvonni senkit nem lehet. Üldözni, elfogni 's senkit nem lehet, tsak a' törvények által meghatározott esetekben 's módokon. Senkit nem lehet kényszeríteni, hogy magános tulajdonát, még közönséges ezélra is által engedje, tsak az öszszegyűlekezett Státustanáts végzése 's az 1815 ben Aug. 14. dikén költ határozás szerént. §. 9; Az országnak minden lakosai bizonyosokká tétetnek a' lelkiismeretbéli telyes szabadság felől; a' magános házi ájtatosság tehat semmiféle vallású embernek nem tilalmaztatik. Az országban fennálló háromféle keresztyén Egyházi társaságok, egészszen egyenlő polgári 's politikai jussal birnak. A' nem Keresztyén Hit' sorsosai is telyes lelkiismeretbéli szabadsággal birnak ugyan: de a' Státus' polgárjainak jusaikban tsak annyi részt

vehetnek, mint a' mennyi felől az ő Státus' társaságába való bevételtetésekről szóló Edictum őket bizonyosokká tette. Minden religiójú részeknek minden kivétel nélkül szabad és bizonyos, mindenféle fundázióknak 's kamatnak, az eredeti fundálás szerént való törvényes bírása, akár isteni tiszteletre, akár tanulásra, akár egyéb jó tételre legyenek határoztatva. A' papi hatalmat a' maga tulajdonképpen való munkálkodásának kerületében megakadályoztatni nem lehet; 's a' világi országias magát, a' vallási tudomány' 's lelkiesméret' tsupa papi dolgaiba belé nem avathatja, azon egy esetet kivéven, midőn az a' legfőbb oltalmazási 's felvigyázási jussal való élés előfordúl, a' melynek ereje szerént az Egyházi hatalomnak semmi rendelkezési és törvényei, a' Királynak előre való megnevezése 's *placituma* nélkül, ki nem hirdettethetnek 's végre nem hajthatnak. Az Egyházak és Papok a' magok polgári foglalatossokra nézve, 's egyéb azt illető tekintetben, valamint szintén a' magok vagyonaikra nézve is, a' Státus' törvényei és a' világi ítélőszékek alá tartoznak; 's a' Státusnak semmi közönséges terhei alól való feloldoztatáshoz just nem tarthatnak. Az ország' lakosainak a' vallásra és egyházi társaságokra való tekintetbéli minden külső törvényes környülállásaik, az ezen Constitutzióhoz mellékelletett különös Edictumban (II-dik Toldalék) találhatók. §. 10; A' fundázióknak egész vagyona, az istentiszteleti, tanulási, és jótételi hármass czélzás szerént, hasonlóképpen a' Státus különös oltalmazása alá tartozik; a' Finantziái jövedelmek közé semmi fogás alatt be nem vonattathatják, 's a' három megnevezett czélokon kívül egyébre, a' részeseknek helybehagyása nélkül, 's a' közönséges fundálásokra nézve a' Rendeknek megegyezése

nélkül, nem fordítottathatik 's el nem idegeníthetők. §. 11; A' nyomtatás és könyvvarulás szabadsága, az erről kiadott különös Edictum' határozásai által tétetett batorságossá (III-dik Toldalék). §. 12; Minden Bavarusok egyenlőképpen köteleztetnek a' hadi szolgálatra 's a' hazá' oltalmazására, az erre nézve fennálló törvények szerént. §. 13; A' Státus' terheiben való részesülés az Országnak minden lakosaira nézve közös minden Rendnek kivétele 's a' régebben fennállott minden feloldoztatásokra való tekintet nélkül. §. 14; A' Bavarusoknak megengedtetik más Szövetségi Státusba kiköltözni, a' melly őket, megbizonyíthatóképpen a' maga alattvalójivá felvenni akarja, 's polgári és katonai szolgálatot is vállalni nálla, ha addig volt hazájok eránt való minden törvényes tartozásaiknak eleget tettek. Addig ellenben, míg alattvalói öszszetsatolódásokra nézve Bavarusok maradnak, egy külső Hatalmasságtól is semmiféle fizetést vagy megtiszteltetési czimert, a' Monarkhának meghatározott engedelmével nélkül el nem fogadhatnak. — (*Folytatása következik*).

Tudományos Dolgok.

Örömmel jelentjük Érd. Olvasóinknak, hogy Tisztelendő Kis Pál úrnak a' Tanuló Ifjak számára készített Magyar Geographiája, melynek kijövetelét töllünk is többen tudakozták, már a' sajtó alól kiszabadult ezen Tzím alatt: *Rövid Földírás* a' legújabb polgári változások szerént, Tanuló Ifjak számára. Irta Kis Pál Györi Megyei Pap, és Nevelő. Bétsben 1818. 16 árkusnyi, közép 8 - ad rétbén. — A' Munkát Pesten Eggenberger Jósef Könyváros Urnál lehet találni, két forintért Váltóban. Azok is, kik ezen Munkára előrefizettek, ne terheltessenek nyomtatványjaikat ott általvenni.

Hazai Dolgok és egyéb Toldalékok.

Magyar Ország.

S. A. Ujhely Május' 23-dikán: —

Szomoruan viradtt Pünkösdi innepe városunkra. A' szerentsétlenségre mint egy előre készítő nagyobb borulatok között csoportozó fellegek Május' 10-dik napját megelőző éjjel 11 óra tájban megszakadtak, 's jéggel telyes zápor rohana városunknak a Zsolyomkától lenyúló utzájára. Egy aszszony és három gyermekek lettek különösen áldozatjává ezen felhőszakadásnak, kik a' víz által elragadtatván, többé az életre vissza sem hozatathattak. Ketten szenvednek még most is tetemeikben, testi ruháiknak leszagatása mellett nagyobb sérelmet. Tizenegy házak separtettek-el a' lerohanó víznek sebes ereje által. Más házakban és pintzékben is több helyeken ment-be a' víz, 's több hordó borok találtattak kifolyva a' víz szakadása közben. Gyermekeiket sokan a' padokra hányván-fel, ott ragadhatták-ki a' veszedelem alól, mások pedig a' városnak felsőbb részében, az inkább felemelt épületekben kerestek éjnek idején elrémülve magoknak menedék helyet. Több mint 40—50 má'sás kövek hordattak utzáinkra. A' gyümölts fák sok helyeken gyökerestől kiszaggattak. Szőlőhegyeinknek is nagyobb részén a' szőlőtövek, 's kivált a' homlítások 's ültetések gyökerestől kiforgattattak, semmivé tétettek. Maga a' földje a' szőlőknek hol egészen kimosattatott, hol pedig annyira beiszapoltatott, hogy a' szőlőtöveknek helyei is alig látszottak; végre a' hol a' szőlő tövek megmaradtak is, a' jég által összetördeltettek. Levelei a' földre terítették, sőt még a' hegyek alatt lévő vetések is némelly részben a' leomlott vizek ereje által mintegy letsépettek, 's iszappal 's szőlő karókkal hordat-

tak be. Egyéberánt ugyan ez a' tsapás; kissebb mértékben a' Hegy allyának több részeire is kihatott, nevezetesen a' Tólcsvai, Liszkai, és leginkább Erdő Bényei, úgy szinte a' Budrog Keresztúri és Madi szőlőknek is némelly részeire.

Május' 17-dikén megérkeze Megyénk kebelébe, 's különösen a' most leírt szerentsétlenségek kitétetett városunkba, mint a' Köz Gyűléseink szokott helyére, Nagy Méltóságú Gróf *Esterházy József* Fő Ispányunk ö Excellenciája. Itten töltött mulatásának ideje alatt megvizsgálta a' városban okozott károkat, 's a' szőlő hegyeket is megjárta. Köz Gyűlésünköl ezek eránt a' legfelsőbb helyekre bémutatás tététt, 's a' víz által megkárosítottak' felsegítésére jóltévő intézetek és segedelmek rendeltettek. Más nevezetesebb tárgya e' napokban tartott Gyűléseinknek nem volt, 's innen is ki tündöklök a' mi közönségesen tisztelt Fő Ispányunk Kormányozói hivatalainak buzgósága, melynél fogva a' Fő Méltóságú Udvari Magyar Cancellariánál folytatott diszes hivatalának felsőbb helyéről Bétsből, ide Megyénk kebelébe egyedül tsak azért utazott, hogy Kormányozása alá bizott Megyéjét megtekinthesse, 's a' közjóra és boldogságra tárgyazó intézeteknek hozatalát és végre hajtását tulajdon kegyes előlülése alatt eszközölhesse.

Május' 21-dik napján itt inneplette meg tisztelt Nagy Méltóságú Fő Ispányunk az Ur napi áhítatosságokat is, 's jelen volt azokon fényes öltözetében eleitől fogva szinte végig. Kiállottak ezen innep' diszesítésére, az itten volt kevesebb számú katonák, 's a' Megyénknek Hajduitol és Hadnagyaitol vezetettve. Az Oltári Szentséget a' Megye Rendjei közt megjelenő Fő Tisztelendő *Lipóczi Keczer Menyhert* Ur vitte, 's ezen Innep' szentségehez és Rendtartásaihoz alkalmazta-

tott Egyhazi Beszédet a' mostani Századhoz illő keresztényi igaz türedelemmel, szelidséggel, 's mindeneknek szívét egybe-olvasztó 's elragadó Szent buzgósággal, es ritka ékesen való szóllással a' helybeli Administrator Főtisztelendő *Bányay József* Ur tartotta. Ebédre a' Megye' Rendjei, — valamint más napokon is közönségesen míg a' Nagy Méltóságú Fő Ispányunk itten mulatott, — a' Papi Rendel együtt ő Excellentziájához voltak meghíva; melly alkalmatossággal a' többi szerentséltető köszöntések között a' 86 esztendő Fő Tisztelendő *Toméczy István* Tábori Főbb Pap több nevezetes verseire emlékeztetvén, a' Nagy Méltóságú Fő Ispány Urat ő Excellentziáját ez úttal is, minden további gondolkodás nélkül ekképpen tisztelte és köszöntötte-meg az asztalnál:

In gremio Zemplin optamus pluribus Annis

Grato conspectu sorte favente frui.

Más nap, úgy mint Május' 22-dikén reggeli 6 órakor útnak indúltt a' Megye' Rendjeinek buzgó kívánásaitól kísértetve a' mi közönségesen tiszteltt Nagy Méltóságú Fő Ispányunk Kassa felé a' maga jószágaira, 's jelenlétének ismét újabb minnyájunkra kibató, tisztelettel tellyes emlékezetet hagyván maga után, bölts kormányozása alá bizott Megyénknek kebelét elhagyta.

E r d é l y.

Kolosvár, Május 10 - dikén. Egy véletlen tűz, mely Aprilis' 18 - dikán délbén támadott, a' külső Magyar Uttza nevű külső városban 10 házakat és egytsürt semmivé tevé. A' nemesen érző erköltsi szivek, nem mellőznék-el semmi alkalmatosságot, melyben embertársaiknak sege-

delmet és vigasztalást nyujthatnak. Az ezen tűz által szerentsétlenné lett emberek' számára: Gróf *Thurnnak* Hitvesse, született Losontzi L. B. Gróf *Bánffy Josefa* Asszony ő Nagysága 300 Rhforintokból álló Gyűjteményt adott által; és néhai Patikarius T. *Mauksch János* Ur nemes szívű özvegye 20 Rhforintokat, 20 véka Buzát, 20 véka Kukuritzát, és 30 véka Krumplit ajándékozott; ezen felyül ajánlott 2000 Rforintokat költsön, melyeket a' megkárosodottak, vissza nyervén lassanként szorgalmok által előbbi jó állapotjokat, 6 esztendők alatt 4 versben, öt pr.cent esztendei interes mellett, vissza fizessenek; — azonban lemondván ezen summáról, azt egészszen arra szentelte; hogy az, mindég a' véletlen tűz vagy víz által megkárosodottak' felsegállítására tartassék és fordittassék. — Midőn ezen nemes adakozásokért és szép ajánlásért, méltó háládatosságunkat, közönségesen is bizonyítjuk; akkor tsak szívünk' kedves kötelességét telyesítjük.

Á r e n d a - H í r d e t é s.

Nagy Bánya Kir. Városa részéről köz hírré tételik: hogy ezen Város Regale beneficiumai, úgymint: két Vendégfogadóji, Serháza, a' Piatzi Vám, a' Sónak apró mértékkel való árulása, három lisztelő Vizi malmai, és Fűrész malma e' folyó esztendő September 21 - dikén 's azt követő napokon köz licitazion három esztendőre; nem külömben három faluji, úgymint: Felső Ujfalú, Alsó Ujfalú, és Lénárdfalú az azokban találtató Regale Beneficiumokkal 's Allodialis földekkel hat esztendőkre árendába adattatni fognak, melly árendák' kezdete 1818 dik esztendő Nov. 1 - ső napja. A' fent-irt város Cancellariáján az árendális conditziókat akár melly időben meg lehet látni.

Száz forint huszas pénzért, adtak Váltó czédulában: —

Jun. 2-dikán 245 $\frac{1}{2}$ — 3-dikán 245 $\frac{2}{3}$ — 4-dikén 247 $\frac{1}{2}$ — forintot.

A Marhakúsnak fontja Bétsben, Juniusra, 27 krajtzáron hagyatott.